

**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут**

ДОГОВІРНЕ ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

**Методичні вказівки для підготовки до семінарських
занять магістрантів 1-го курсу
денної та заочної форм навчання
спеціальності «Право»**

Івано-Франківськ-2022р.

Схвалено кафедрою цивільного права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол № 6 від 28 січня 2022 р.)

Затверджено Науково-методичною радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 3 від 4 лютого 2022р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол № 6 від 10 лютого 2022р.)

Рецензенти:

Банасевич Ірина Іванівна

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Яремак Зоряна Василівна

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри трудового, екологічного та
аграрного права
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Гришко У.П. Договірне право Європейського Союзу: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. 38с.

Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання з навчальної дисципліни «Договірне право Європейського Союзу» розроблені на основі навчального плану підготовки магістра спеціальності 081 «Право» Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Вказівки містять методичні рекомендації для підготовки до заняття, переліки питань, які виносяться до обговорення на занятті, практичні завдання для закріплення теоретичного матеріалу. До кожної теми наводиться перелік рекомендованої літератури, що включає навчальні посібники, наукові праці та нормативно-правові акти.

Методичні вказівки призначені для магістрантів, аспірантів, науково-педагогічних працівників.

© Гришко У.П., 2022

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	10
Семінарське заняття № 1. Загальна характеристика договірного права ЄС.....	10
Семінарське заняття № 2. Принципи Європейського договірного права.....	11
Семінарське заняття № 3. Особливості виконання договірних зобов'язань в країнах ЄС.....	13
Семінарське заняття № 4. Розуміння договору у праві ЄС. Форма і порядок укладення договорів за правом ЄС.....	16
Семінарське заняття № 5. Договірні відносини купівлі- продажу за законодавством ЄС.....	18
Семінарське заняття № 6-7. Правове регулювання договірних відносин у сфері надання послуг та виконання робіт за законодавством ЄС.....	20
Семінарське заняття № 8. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань у ЄС та захист прав.....	23
Семінарське заняття № 9. Гармонізація договірного права ЄС з національними правовими системами.....	26
 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	 29
ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	30
Семінарське заняття № 1. Загальна характеристика договірного права ЄС.....	30
Семінарське заняття № 2. Розуміння договору у праві ЄС. Форма і порядок укладення договорів за правом ЄС.....	31
Семінарське заняття № 3. Договірні відносини купівлі- продажу за законодавством ЄС.....	33
Семінарське заняття № 4. Правове регулювання договірних відносин у сфері надання послуг та виконання робіт за законодавством ЄС.....	36

ПЕРЕДМОВА

Лісабонський договір поставив нові параметри функціонування не тільки ЄС, але насамперед права ЄС. Хвиля кардинальних правових, політичних, економічних та соціальних перетворень вказує той факт, що вже давно назріла гостра необхідність у кодифікації величезного законодавчого масиву, з якого складається сьогодні право ЄС. Вона сприймається керівництвом ЄС та держав-членів як уже усвідомлена необхідність.

Крім того, в умовах поглиблення європейської інтеграції та функціонування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ВЗВТ), що має за мету забезпечення вільного руху товарів і послуг на території України та ЄС, викликає необхідність створення гармонізованої правової надбудови, у тому числі договірно-правових засад функціонування єдиного економічного простору. Відтак важливого значення набувають процеси європеїзації договірного права та залучення України, як асоційованого члена ЄС, до цих процесів. Останні мають за мету формування спільних підходів та концепцій розвитку національних договірних законодавств членів ЄС, вироблення загальних принципів договірного права та встановлення схожих за змістом норм. Отже, європеїзація договірного права України повинна здійснюватися насамперед через уніфікацію принципів правового регулювання договірних відносин.

Метою викладання навчальної дисципліни «Договірне право Європейського Союзу» є формування у магістрантів теоретичного розуміння суті договірного права ЄС, а саме норм національного права європейських країн, а також права ЄС для оптимального вибору застосовного права при реалізації міжнародних договірних відносин в процесі майбутньої професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Договірне право Європейського Союзу» є науковий аналіз джерел регулювання договірних відносин в країнах ЄС, основних принципів європейського договірного права, розуміння договору у країнах ЄС, особливостей його укладення, виконання, зміни, розірвання та відповідальності за невиконання договірних зобов'язань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач набуде

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу наукових джерел та нормативно-правових актів, які регулюють договірні відносини у праві ЄС;

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних щодо особливостей договірного права ЄС;

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації врегулювання даних правовідносин;

Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо укладення, виконання та зміни договорів згідно законодавства ЄС;

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) при регулюванні договірних відносин у ЄС;

Здатність генерувати нові ідеї договірного права ЄС;

Здатність працювати у міжнародному договірному праві ЄС;

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вивчення договірного права ЄС;

Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу приватного права країн ЄС.

Фахові компетентності:

Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях врегулювання договірних спорів за законодавством ЄС;

Здатність аналізувати та оцінювати вплив договірного права Європейського Союзу на правову систему України;

Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні;

Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування норм договірного права ЄС;

Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію щодо договірних правовідносин, що виникли, за законодавством ЄС;

Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці укладення, зміни, припинення договорів за законодавством ЄС;

Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм договірного права ЄС, а також розуміння особливостей практики їх застосування;

Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав та інтересів суб'єктів договірних правовідносин;

Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем договірного права ЄС;

Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття з метою ефективного регулювання договірних відносин;

Здатність ефективно здійснювати правоосвітню діяльність з договірного права ЄС.

Програмні результати:

Оцінювати природу та характер договірних правовідносин у праві ЄС і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання;

Співвідносити сучасну систему договірного права ЄС з принципами та професійними етичними якостями;

Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел договірного права ЄС, включаючи цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження;

Здійснювати презентацію свого дослідження щодо договірного права ЄС, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження;

Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи щодо врегулювання договірних відносин за правом ЄС;

Дискутувати зі складних правових проблем виконання договорів, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;

Опрацьовувати та використовувати інформацію, отриману з достовірних джерел Європейського приватного права для проведення наукових досліджень та практичної діяльності;

Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг

Знати основні сучасні правові доктрини, цінності, принципи договірного права ЄС та на їх основі аналізувати взаємодію міжнародного права ЄС та міжнародно-правових систем з правовою системою України;

Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів договірного права ЄС різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;

Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, прогнозувати результати їх впливу на договірні відносини;

Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування норм договірного права ЄС.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика договірних права ЄС.

Історичні етапи становлення (формування) договірних права ЄС.

Джерела Європейського договірних права.

Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі- продажу товарів 1980р.

Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА.

Принципи Європейського договірних права.

Директиви ЄС щодо договірних регулювання відносин. Прецедентне право ЄС.

Тема 2. Принципи Європейського договірних права.

Історія становлення Принципів європейського договірних права.

Поняття та класифікація принципів європейського договірних права.
Характеристика основних принципів договірних права ЄС.

Принцип свободи договору: поняття, сутність та обмеження та відповідно до законодавства ЄС. Принцип безпеки в договірних праві ЄС.

Принцип справедливості договору. Застосування та реалізація принципів договірних права ЄС в законодавстві України.

Тема 3. Особливості виконання договірних зобов'язань в країнах ЄС.

Поняття та види виконання зобов'язання. Солідарні, часткові, спільні зобов'язання. Строк та місце виконання зобов'язання.

Порядок виконання зобов'язання. Способи забезпечення виконання зобов'язання. Залік зустрічних вимог.

Множинність сторін у зобов'язанні. Множинність боржників. Право зворотньої вимоги. Альтернативне виконання зобов'язання.

Заміна сторін у зобов'язанні. Виконання грошових зобов'язань. Виконання негрошових зобов'язань. Множинність кредиторів. Відступлення права вимоги.

Тема 4. Розуміння договору у праві ЄС. Форма і порядок укладення договорів за правом ЄС.

Поняття, значення та класифікації договорів в приватному праві країн ЄС.
Порядок укладення договорів у праві ЄС .

Оферта і акцепт. Строк укладення договору. Переговори. Дійсність договору у ЄС.

Форма договору у праві ЄС. Зміна та розірвання договору. Підстави розірвання договору. Наслідки розірвання договору.

Недійсність договору. Правові наслідки недійсності договору. Умови договору. Ціна договору. Тлумачення договору.

Тема 5. Договірні відносини купівлі- продажу за законодавством ЄС.

Правове регулювання договору купівлі- продажу у ЄС. Порядок укладення договору купівлі- продажу. Зобов'язання сторін за договором купівлі- продажу. Зобов'язання покупця. Ризик втрати чи пошкодження товару.

Поставка товару. Зміна та розірвання договору купівлі- продажу відповідно до законодавства ЄС. Наслідки розірвання договору купівлі- продажу. Підстави відмови від договору купівлі- продажу. Ускладнення договору. Договір відступлення права вимоги.

Тема 6-7. Правове регулювання договірних відносин у сфері надання послуг та виконання робіт за законодавством ЄС.

Поняття «послуга» у праві ЄС. Сторони за договором про надання послуг у праві ЄС. Зобов'язання сторін за договором про надання послуг у ЄС.

Правове регулювання та особливості договірних відносин за участю споживачів у ЄС. Договір про надання туристичних послуг у ЄС.

Договір про надання транспортних послуг. Договір про надання страхових послуг. Договір про надання фінансових послуг за законодавством ЄС.

Договір про надання кредитних послуг за законодавством ЄС. Особливості та правове регулювання договору про виконання робіт у ЄС.

Тема 8. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань у ЄС та захист прав.

Особливості договірної цивільно- правової відповідальності у ЄС. Форми цивільно- правової відповідальності за порушення договірних зобов'язань у ЄС. Відшкодування збитків і відсотки.

Підстави звільнення від відповідальності за порушення договірних зобов'язань у ЄС.

Способи захисту прав сторони договору купівлі- продажу відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року.

Способи та форми захисту прав сторін договору відповідно до Принципів УНІДРУА.

Способи захисту права сторін договору відповідно до Принципів європейського договірного права.

Тема 9. Гармонізація договірного права ЄС з національними правовими системами.

Поняття та класифікація способів гармонізації договірного права ЄС.
Прийняття Регламентів та Директив при гармонізації договірного права ЄС.
Укладення міжнародних договорів у процедурі гармонізації договірного права ЄС.

Кодифікація європейського договірного права.

Інститут тлумачення (інтерпретації) та його значення в європейському договірному праві.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Тема 1. Загальна характеристика договірних права ЄС (2 години).

Методичні рекомендації: У даній темі важливим є розгляд питання формування та становлення договірних права ЄС. Необхідно детально розглянути систему міжнародних нормативних актів ЄС у сфері договірних права. Вивчаючи законодавство ЄС щодо договірних регулювання, слід звертати увагу на ті його норми, які вже імплементовані у вітчизняне право, а також на ті положення, які необхідно запозичити.

Питання для обговорення:

1. Історичні етапи становлення (формування) договірних права ЄС
2. Джерела Європейського договірних права:
  - 2.1. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980р.
  - 2.2. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА.
  - 2.3. Принципи Європейського договірних права.
- 2.4. Директиви ЄС щодо договірних регулювання відносин.
- 2.5. Прецедентне право ЄС.

Завдання:

1. Підготувати таблицю відмінностей та спільностей принципів УНІДРУА та PECL (Принципів європейського договірних права)
2. Підготувати порівняльну таблицю «Моделі договірних права ЄС».

Питання для самоконтролю:

- ☐ Які передумови мали значення для становлення договірних права ЄС?
- ☐ Що відноситься до основних джерел Європейського договірних права?
- ☐ Які джерела правового регулювання договірних відносин є у національних правових системах країн ЄС?
- ☐ Назвіть Директиви ЄС щодо договірних регулювання.
- ☐ Яке значення прецедентного права для регулювання договірних відносин у ЄС?
- ☐ Правила застосування права ЄС до врегулювання договірних відносин.

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

2. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT) від 01.01.1994р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

3. Principles of European Contract Law. URL: http://translex.uni-koeln.de/400200/_/pecl/#toc_0 (дата звернення 14.01.2021р.)

4. Ватрас В.А. Особливості системи джерел приватного права Європейського Союзу. Університетські наукові записки. 2013. №1(45). С.94-100.

5. Договірне (контрактне) право в сучасному європейському праві: курс лекцій / Р.М. Достдар, О.А. Ломакіна, О.В. Минькович-Слободяник, О.О. Мазіна; за ред. Р.М. Достдар. Миколаїв: ФМП, 2021. 155с. URL: <http://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7b6bd516-bd3c-4453-a628-9e3ee7569451/content>

6. Лідовець Р.А. Основні джерела Європейського договірного права // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 48. Частина II. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка Інститут міжнародних відносин, 2004. С. 50 – 52.

7. Принципи європейського договірного права. Коментарі та рекомендації / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2013. – 304 стор.

8. Феделеш М.М. Система джерел права Європейського Союзу. Правова система : теорія і практика. 2015. №2. С.83-88.

9. Reinhard Zimmermann. The Significance of the Principles of European Contract Law. *European Review of Private Law (ERPL)*, Vol. 28, No. 3, pp. 487-496, September 2020. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=379630

10. Ana Mercedes Lopez Rodriguez. Lex Mercatoria. URL: <http://www.jura.au.dk>. 22.

11. Reinhard Zimmermann. The Significance of the Principles of European Contract Law. *European Review of Private Law (ERPL)*, Vol. 28, No. 3, pp. 487-496, September 2020. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3796308#

Тема 2. Принципи Європейського договірного права (2 години).

Методичні рекомендації: У даній темі важливим є розгляд питання розроблення Принципів Європейського договірного права та значення даного акту для врегулювання договірних відносин у ЄС. Важливим є виокремлення основних принципів, застосовуваних до врегулювання договірних відносин. Свобода договорів є основним принципом європейського приватного права. Вона беззастережно визнається одним з основних принципів права Європейського

союзу. Тим не менш, визнання свободи договорів як один з основних принципів права ЄС не знаходить адекватного відображення в європейському законодавстві у сфері регулювання приватно-правових договірних відносин.

Питання для обговорення:

1. Поняття та класифікація принципів європейського договірного права.
2. Характеристика основних принципів договірного права ЄС:
  - 2.1. Принцип свободи договору: поняття, сутність та обмеження та відповідно до законодавства ЄС
  - 2.2. Принцип безпеки в договірному праві ЄС
  - 2.3. Принцип справедливості договору
3. Застосування та реалізація принципів договірного права ЄС в законодавстві України.

Завдання:

1. Визначити основні аспекти принципу добросовісності відповідно до Принципів міжнародних комерційних договорів (принципів УНІДРУА) та Принципів європейського договірного права (PECL).
2. Дослідити принцип свободи договору у практиці європейських судів.

Питання для самоконтролю:

- ☐ Які основні принципи договірного права визначені у законодавстві ЄС?
- ☐ Перелічіть принципи визначені у Принципах європейського договірного права.
- ☐ Зміст принципу свободи договору відповідно до законодавства ЄС та національного законодавства країн ЄС.
- ☐ У чому проявляється обмеження принципу свободи договору?
- ☐ Що таке принцип справедливості договору?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT) від 01.01.1994р. .
URL.https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text(дата звернення 14.01.2021р.)
2. Principles of European Contract Law. URL.
http://translex.uni-koeln.de/400200/_/pecl/#toc_0(дата звернення 14.01.2021р.)
3. Право Європейського Союзу: підручник/ за ред. В.І. Муравйова. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 704 с. ид., перероб. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 1176 с.

4. Принципи європейського договірної права. Коментарі та рекомендації / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2013. – 304 стор.

5. Алексєєнко І. Г. Особливості та істотні умови принципів європейського договірної права. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2015. № 6. С. 120-125.

6. Єфремова І. І., Ломакіна І. Ю. Принципи свободи договору і рівності сторін у договірному праві України та ЄС. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право.* Випуск 2(54) 2022. С. 60-66. URL. <http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/264404/260521>

7. Димінська О. Ю. Правова природа окремих принципів договірної права ЄС. *Університетські наукові записки.* 2016. № 58. С. 213-219.

8. Добкіна К. Р. Юридичні основи застосування в законодавстві України європейських принципів договірної права. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2017. № 3. С. 39-42

9. Зеліско А. В. DRAFT COMMON FRAME OF REFERENCE В ДОГОВІРНОМУ ПРАВІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ. Договір як універсальна форма правового регулювання: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої пам'яті академіка Національної академії правових наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора юридичних наук, професора Володимира Васильовича Луця (1933-2021) (м. Івано-Франківськ, 7 квітня 2023р.). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. С. 9-12.

10. Менджул М. В. Свобода договору та її межі: відповідність цивільного законодавства України європейським підходам. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету.* Випуск 69. 2022. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/03/21-1.pdf>

11. Ханік-Посполітак Р. Ю. Принцип свободи договору в європейському праві. *Наукові записки. Юридичні науки.* Том 53. 2006. С. 128-130

12. Омельченко А. Застосування принципів європейського договірної права в комерційній практиці в Україні. *Юридична Україна.* 2013. № 7. С. 37-41.

13. Ole Lando. Principles of European Contract Law: An Alternative to or a Precursor of European Legislation? *The American Journal of Comparative Law* Vol. 40, No. 3 (Summer, 1992), pp. 573-585. URL. <https://www.jstor.org/stable/840586>

14. Reinhard Zimmermann. The Significance of the Principles of European Contract Law. *European Review of Private Law (ERPL)*, Vol. 28, No. 3, pp. 487-496, September 2020 *Max Planck Private Law Research Paper No. 21/3* URL. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3796308

Тема 3. Особливості виконання договірних зобов'язань в країнах ЄС (2 години).

Методичні рекомендації: У даній темі важливим є розгляд питання поняття та видів зобов'язань за договорами у праві ЄС. Необхідним є детальне вивчення основних аспектів виконання зобов'язання, а саме місця, строку, сторін їх множинності та можливості заміни, а також визначення основних способів забезпечення виконання зобов'язання за законодавством ЄС.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види виконання зобов'язання.
2. Строк та місце виконання зобов'язання.
3. Способи забезпечення виконання зобов'язання.
4. Множинність сторін у зобов'язанні
5. Заміна сторін у зобов'язанні.

Завдання:

1. Порівняйте положення нормативних актів Європейського Союзу з положеннями цивільного законодавства України щодо виконання зобов'язання. Вкажіть найважливіші подібності та відмінності.

2. ТОВ «Контакт» звернулося в суд з позовом до ТОВ «Північ» про стягнення оплати за поставлену продукцію та неустойки за прострочення виконання грошового зобов'язання. В позові позивач зазначив, що між ним та відповідачем був укладений договір поставки металу, відповідно до якого ТОВ «Північ» було поставлено металопрокату на загальну суму 50 000 дол. Відповідач не розрахувався у передбачені в договорі строки. *Вирішіть спір.*

Питання для самоконтролю:

- ☐ Які види зобов'язань та критерії до класифікації визначають Принципи європейського договірного права?
- ☐ Значення строку та місця виконання зобов'язання.
- ☐ Що таке дострокове виконання?
- ☐ Що таке альтернативне виконання?
- ☐ Що таке розподіл виконання?
- ☐ Які особливості виконання грошових зобов'язань?
- ☐ Які договірні вимоги можуть бути відступлені?
- ☐ Яка форма відступлення права вимоги?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення 14.01.2021р.)
2. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT) від 01.01.1994р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text (дата звернення 14.01.2021р.)
3. Principles of European Contract Law. URL: http://translex.uni-koeln.de/400200/_/pecl/#toc_0 (дата звернення 14.01.2021р.)
4. Право Європейського Союзу: підручник/ за ред. В.І. Муравйова. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 704 с. ид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 1176 с.
5. Принципи європейського договірної права. Коментарі та рекомендації / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2013. – 304 стор.
6. Регламент (ЕС) No 593/2008 Европейского Парламента и Совета «О праве, подлежащем применению к договорным обязательствам («Рим I»)). - [Электронный ресурс]: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_905
7. Баранова Л. М. Невиконання та неналежне виконання як види порушення зобов'язання. https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6375/1/Baranova_87.pdf
8. Белоглазев, А. И. Европейское международное частное право — договорные связи и обязательства [Текст] : [в 2 т.] / Александр И. Белоглазев. К. : Таксон, 2010. Т. 1. 1576 с.
9. Белоглазев, А. И. Европейское международное частное право — договорные связи и обязательства [Текст] : [в 2 т.] / Александр И. Белоглазев. К. : Таксон, 2010. Т. 2. 1640 с
10. Гармонизация договорного права . Белоусов Ю. В., Бек Ю. Б., Дыминская Е.Ю. и др. ; под ред. У. Хелльманна, С. А. Балашенко, Ю. В. Белоусова. Хмельницкий : Хмельницкий университет управления и права, 2015. 268 с.
11. Договірне (контрактне) право в сучасному європейському праві: курс лекцій / Р.М. Достдар, О.А. Ломакіна, О.В. Минькович-Слободяник, О.О. Мазіна; за ред. Р.М. Достдар. Миколаїв: ФМП, 2021. 155с.
12. Пучковська І.Й. Про основне призначення видів забезпечення виконання зобов'язань. *Problems of legality*. 2020. Issue 148. P.36-44
13. Volodymyr V. Luts, Andrii B. Hryniak, Mariana D. Pleniuk, and Valeriia V. Krykoves. Convergence of the Contract Law of Ukraine and EU Member States. *Global Journal of Comparative Law*. 2021. Volume 10: Issue 1-2. P123-137. DOI: <https://doi.org/10.1163/2211906X-10010010>
14. Hesselink, Martijn W., Contract Theory and EU Contract Law (October 15, 2015). Centre for the Study of European Contract Law Working Paper Series No.

Тема 4. Розуміння договору у праві країн ЄС. Форма і порядок укладення договорів за правом ЄС (2 години).

Методичні рекомендації: У даній темі важливим є розуміння поняття договору як у національних правових системах країн ЄС, а також відповідно до права ЄС. Необхідним є аналіз основних законодавчих актів ЄС щодо порядку укладення договорів, умов їх дієвості, вимог щодо форми, підстав зміни та розірвання, правових наслідків такого розірвання договору.

Питання для обговорення:

1. Поняття, значення та класифікації договорів в приватному праві країн ЄС.
2. Порядок укладення договорів у праві ЄС .
3. Дієвність договору у ЄС.
4. Форма договору у праві ЄС
5. Зміна та розірвання договору.

Завдання :

1. Проаналізувати розуміння поняття «договору» у приватному праві країн ЄС.
2. Задача. У рекламному оголошенні, опублікованому в газеті, вказувалося, що продавець готовий поставити будь-якій особі, яка вислала йому замовлення, товари, вказані в його каталозі, за цінами преїскуранта, що діє в тому місяці, у якому зроблено замовлення. Проте надіслане йому замовлення продавець відмовився виконувати, посилаючись на те, що він уже продав усе. Заперечуючи покупцю, що наполягав на виконання його замовлення або відшкодування збитків, продавець, заявив, що його рекламне оголошення слід розглядати лише як запрошення робити оферти, а не як оферта. Вкажіть приписи Віденської конвенції 1980 щодо цього роду оферт.

Як слід кваліфікувати пропозицію продавця у цьому випадку?

Питання для самоконтролю:

- ☐ Як розуміється поняття договору у країнах ЄС (Франція, Німеччина)?
- ☐ Який порядок укладення договорів за законодавством ЄС?
- ☐ Назвіть умови дієвості договорів
- ☐ Яка форма договорів встановлена у законодавстві ЄС?

- ☐ Які підстави зміни договору у ЄС?
- ☐ Підстави розірвання договорів у ЄС?
- ☐ Які правові наслідки розірвання договорів?
- ☐ Виокреміть підстави недійсності договору та його правові наслідки у ЄС.

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення 14.01.2021р.)
2. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT) від 01.01.1994р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text (дата звернення 14.01.2021р.)
3. Principles of European Contract Law. URL: http://translex.uni-koeln.de/400200/_/pecl/#toc_0 (дата звернення 14.01.2021р.)
4. Регламент (ЄС) No 593/2008 Європейського Парламенту і Ради «О праве, подлежащем применению к договорным обязательствам («Рим I»)). - [Электронный ресурс]: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_905
5. Принципи європейського договірного права. Коментарі та рекомендації / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2013. – 304 стор.
6. Мельник О.О. Зміна та розірвання договору з точки зору різних правових доктрин, у випадку дії обставин форс-мажору. Journal «ScienceRise: Juridical Science». 2020. №4(14). С.34-40.
7. Святошнюк А. Л. Інститут розірвання порушеного договору у цивільному праві України та країн Європейського Союзу (порівняльно-правовий аналіз): автор. дис. на здобут. наук. ступен. к.ю.н. зі спеціал. 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Одеса, 2015. 24с.
8. Форманюк В. Договірне право в системі приватного права Європейського союзу, країн Європейського Союзу. European political and law discourse. Voluem 2. ISSUE 4. 2015. P.128-135
9. Черняк О. Ю. Форма договору в контексті європеїзації цивільного законодавства України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2022. № 56. С.117-120
10. Яримович У.В. Правочини з дефектами волі в праві України і в праві Європейського Союзу: порівняльний аспект. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2018. №1. С.96-100
11. Яримович У.В. Форма та порядок укладення договору в праві ЄС і в праві України: порівняльний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право*. 2017. випуск 42. С.103-108.

12. Maria del Pilar Perales Viscasillas. The Formation of Contr ornation of Contracts & the Principles of E acts & the Principles of European Contr opean Contract Law/ <https://digitalcommons.pace.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1215&context=pilr>

13. Hugh Beale. The future of European contract law in the light of the European Commission's proposals for Directives on digital content and online sales. Universitat Oberta de Catalunya. Journal promoted by the Law and Political Science Department. P No. 23 (December, 2016) I ISSN 1699-8154.P.3-19

Тема 5. Договірні відносини купівлі- продажу за законодавством ЄС (2 години)

Методичні рекомендації: Європейський законодавець прийняв 20.05.2019 нові директиви про купівлю-продаж товарів та постачання цифрового контенту, що визначають вектор майбутнього розвитку договірного права Європейського союзу. Директива 2019/770 про деякі аспекти договорів постачання цифрового контенту та цифрових послуг та Директива 2019/771 про деяких аспектах договорів купівлі-продажу товарів є першими кроками на шляху адаптації європейського приватного права до вимог цифрової економіки. Вивчаючи дану тему, крім даних Директив ЄС потрібно звернути увагу на положення щодо договору купівлі-продажу Принципів УНІДРУА та Віденської Конвенції про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року.

Питання для обговорення:

1. Правове регулювання договору купівлі- продажу у ЄС.
2. Порядок укладення договору купівлі- продажу.
3. Зобов'язання сторін за договором купівлі- продажу.
4. Поставка товару.
5. Зміна та розірвання договору купівлі- продажу відповідно до законодавства ЄС.

Завдання:

1. Задача. У договорі міжнародної купівлі-продажу товарів, укладеному між польською організацією та італійською компанією передбачалося, що у разі прострочення платежу покупцем буде виплачуватись неустойка у розмірі 0,5% від ціни контракту за кожен день прострочення. Відповідно до цієї умови продавець висунув вимоги про виплату контрактної неустойки після того, як сталося прострочення платежу із боку покупця. Покупець заперечував, посилаючись на те, що заявлена продавцем сума надміру велика. Суд визначив, що цей контракт

відноситься до сфери дії Віденської конвенції 1980 р., проте питання щодо визначення розміру неустойки в Конвенції прямо не врегульовано, тому суд звернувся до Принципів міжнародних комерційних контрактів (Принципи УНІДРУА) для вирішення цієї прогалини. *На якій підставі суд використав Принципи УНІДРУА? Чи правомірно це?*

2. Задача. Відповідно до договору купівлі-продажу, укладеного на умовах CIF, між польською організацією та турецькою фірмою, польська організація зобов'язується поставити партію товару, а турецька фірма зобов'язується сплатити за товар. Під час перевезення морське судно, де перебував товар, що потрапив у шторм, внаслідок чого товар був знищений. Турецька фірма відмовилася сплатити за товар. Польська організація звернулася до суду. *Яким буде рішення суду?*

Питання для самоконтролю:

- ☐ Що таке договір міжнародної купівлі продажу товарів?
- ☐ Які вимоги ставляться до товару?
- ☐ Які права покупця за договором міжнародної купівлі продажу товарів відповідно до законодавства ЄС?
- ☐ Які права та обов'язки продавця за договором міжнародної купівлі продажу товарів ?
- ☐ Особливості поставки товарів відповідно до Віденської Конвенції про договори міжнародної купівлі-продажу товарів
- ☐ Які підстави для зміни договору купівлі- продажу?
- ☐ Чи допускається одностороння зміна і розірвання договору?
- ☐ Яка відповідальність передбачена за невиконання умов договору купівлі-продажу?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

2. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT) від 01.01.1994р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

3. Principles of European Contract Law. URL: http://translex.uni-koeln.de/400200/_/pecl/#toc_0 (дата звернення 14.01.2021р.)

4. Регламент (ЄС) No 593/2008 Европейского Парламента и Совета «О праве, подлежащем применению к договорным обязательствам («Рим I»)). - [Электронный ресурс]: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_905.

5.DIRECTIVE (EU) 2019/771 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the sale of goods, amending Regulation (EU) 2017/2394 and Directive 2009/22/EC, and repealing Directive 1999/44/ECU .URL.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.136.01.0028.01.ENG&toc=OJ:L:2019:136:TOC

6.DIRECTIVE (EU) 2019/770 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services.URL.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32019L0770>

7.Абросімов С. Перспективи удосконалення правового регулювання договору купівлі- продажу в контексті рекодифікації національного цивільного законодавства та приведення у відповідність законодавства України до законодавства ЄС. *Art and Science* .2021, Vol. 1.

8.Абросімов С.Поняття та зміст адаптації цивільного законодавства України до законодавства ЄС у сфері купівлі- продажу. *Університетські наукові записки*.2020.№3-4(75-76).С.217-225

9. Договірне (контрактне) право в сучасному європейському праві: курс лекцій /Р.М. Достдар, О.А. Ломакіна, О.В. Минькович-Слободяник, О.О. Мазіна; за ред. Р.М. Достдар. Миколаїв: ФМП, 2021. 155с. URL:
<http://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7b6bd516-bd3c-4453-a628-9e3ee7569451/content>

10.Міжнародне приватне право : підручник / [Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2021. – 408 с.

11.Саванец Л. М., Стахира А. М. Новые законодательные инструменты Европейского союза, касающиеся купли-продажи товаров и поставки цифрового контента // Правоведение. 2020. Т. 64, № 2. С. 222–244.
<https://doi.org/10.21638/spbu25.2020.202>

12. Arnoud Willems , Ines Willemyns, Sidley Austin LLP. Sale and Storage of Goods in the EU: Overview.*Country Q&A*.URL.
[https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1-617-7134?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1-617-7134?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true) (дата звернення 17.01.2022 р.)

Тема 6-7. Правове регулювання договірних відносин у сфері надання послуг та виконання робіт за законодавством ЄС (4 години).

Методичні рекомендації: При вивченні даної теми слід звернути особливу увагу на розуміння поняття «послуга», її основних ознак згідно Директив та Конвенцій, а також згідно судової практики визначити загальноприйнятну класифікацію послуг у ЄС. Крім того, потрібно детально ознайомитися з Директивами ЄС, які пов'язані із захистом прав споживачів та особливістю надання певних послуг, зокрема перевезення, страхових, фінансових, кредитування, тощо.

Питання для обговорення:

Семінар 1

1. Поняття «послуга» у праві ЄС.
2. Сторони за договором про надання послуг у праві ЄС.
3. Зобов'язання сторін за договором про надання послуг у ЄС.
4. Правове регулювання та особливості договірних відносин за участю споживачів у ЄС.

Семінар 2.

5. Договір про надання туристичних послуг у ЄС.
6. Договір про надання фінансових послуг за законодавством ЄС.
7. Договір про надання кредитних послуг за законодавством ЄС.
8. Особливості та правове регулювання договору про виконання робіт у ЄС.

Завдання:

1. Задача. Група німецьких туристів здійснювала переліт за маршрутом Берлін-Варшава на борту польського авіалайнера. Під час перельоту виникла бійка між пасажирами – громадянами, в ході якій одному з німецьких туристів, що сидів у кріслі і нещодавно брав участь у бійці, було завдано тяжкої травми. Постраждалий звернувся до представництва перевізника до Варшави з вимогою відшкодувати заподіяну здоров'ю шкоду, вказавши, що авіакомпанія не вжила належних заходів щодо забезпечення безпеки перельоту. Визначте застосовне право.

2. Задача. Залізничний перевізник ще до моменту прибуття вантажу на місце призначення отримав розпорядження відправника - «іншій особі», а не одержувачу, зазначеному у накладній. Які вказівки щодо цього містить законодавство ЄС?

3. С. звернувся до банку для отримання кредиту для купівлі автомашини. Кредит був йому наданий на 3 роки під заставу квартири. Між сторонами був укладений договір кредиту та застави. До закінчення строку повернення кредиту С. не сплатив ще 1000євро. Банк звернувся з вимогою до С. про повернення залишку суми кредиту, С. відповів, що на цей час у нього немає коштів для повернення кредиту, але через півроку він зможе повернути залишок кредиту, на що представник банку заявив, що в такому разі його квартира буде продана, і банк поверне йому залишок від суми продажу. С. стверджував, що банк не має права продавати квартиру, тому що цим порушується його право на житло, у нього немає

іншої квартири й він не може залишитися без житла. Як вирішити ситуацію відповідно до законодавства ЄС?

4. Туристичною компанією було організовано туристам екскурсійний тур, який мав розпочатися 20 червня. Проте, 30 травня туристична компанія повідомила про зростання ціни туру на 10%. Чи порушені права туриста у даній ситуації? Які права має турист за договором про надання туристичних послуг? Хто нестиме відповідальність за порушення прав туриста продавець чи організатор туру? Вирішіть спір згідно Європейського законодавства.

Питання для самоконтролю:

- ☐ Які основні законодавчі акти регулюють договірні відносини з надання послуг за правом Є?
- ☐ Що входить у зміст поняття послуга за правом ЄС?
- ☐ Розкрийте основні ознаки послуги?
- ☐ Яка класифікація послуг є загальноприйнятою у ЄС?
- ☐ Які особливості договірних відносин з надання туристичних послуг у ЄС?
- ☐ Які особливості договірних відносин з надання транспортних послуг у ЄС?
- ☐ Які особливості договірних відносин з надання кредитних, фінансових послуг у ЄС?

Перелік рекомендованої літератури:

1. ДИРЕКТИВА 2006/123/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 12 грудня 2006 року про послуги на внутрішньому ринку. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_906#Text (дата звернення 19.01.22р.)

2. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради "Про деякі правові аспекти інформаційних послуг зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку" від 08.06.2000 року URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_224#Text

3. Директива 97/7/ЄС Європейського парламенту та Ради "Про захист прав споживачів в дистанційних контрактах" від 20 травня 1997 року URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_245#Text

4. Директива 93/13/ЄЕС Європейського парламенту та Ради Щодо несправедливих умов споживчих договорів від 5 квітня 1993 року .URL.

5. Димінська О. Ю. Особливості захисту прав споживачів туристичних послуг за законодавством України та ЄС. URL. https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww.univer.km.ua%2Fstatti%2Fdyminska_o.yu._osoblyvostizakhystu_prav_spozhyvachiv_turystychnykh_posluzh_zakonomodavstvom_ukrayiny_ta_yes_10.pdf&psig=AOvVaw1Ny_sUyp3pT5c5hR60i06P&ust=1642715822375000&source=images&cd=vfe&ved=2ahUKEwjav9-55771AhWCqIsKHeapBPwQr4kDegUIARDeAQ

6. Вишновецька С. В. Колізійно-правові аспекти захисту прав споживачів за законодавством Європейського Союзу / С. В. Вишновецька, Х. В. Кметик // Форум права. – 2014. – № 4. – С. 43-47.
7. Саванець Л. М. Поняття споживача у законодавстві Європейського Союзу.
URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwIj3teJ3b71AhWOuosKHSD4AU8QFnoECA0QAQ&url=http%3A%2F%2Fdspace.wunu.edu.ua%2Fbitstream%2F316497%2F14349%2F1%2F295-298.pdf&usg=AOvVaw1qNdb9cmcp4ISbtKwuW7gJ>
8. Каплюченко Т.В. «Товар», «послуга», «споживач» як основні складові понятійно- категоріального апарату дослідження правового регулювання споживчого ринку ЄС. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. 2015. №13. том 2. С.39-42
9. Каменева З. В., Митяй Е. Д. Финансовые услуги в европейском и международном праве. Мониторинг правоприменения. 2015. №1 (14) .С.25-31
10. Некотенева М. В. Электронная коммерция и некоторые особенности защиты прав потребителей в соответствии с правом ЕС. Сравнительно -правовые исследование. 2019. №11(156). С.140-145
11. Шовкопляс Г.А. Європейський досвід та рекомендації щодо регулювання ринків фінансових послуг в Україні.
URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjh6O_p2L71AhVyAhAIHVYFDk04RhAWegQICChAB&url=https%3A%2F%2Fndipzir.org.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2020%2F05%2FTezy_Bolgaria_03.20%2FTezy_Bolgaria_03.20_32.pdf&usg=AOvVaw3_zS1UYPbmwTI8oTY83_3E
12. Martijn W. Hesselink. Progress in EU Contract Law. European Review of Contract Law. URL: <https://doi.org/10.1515/ercl-2022-2050>

Тема 8. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань у ЄС та захист прав (2 години).

Методичні рекомендації: В умовах розвитку сучасної правової держави одним із першочергових завдань є затвердження законності та правопорядку, підвищення правосвідомості громадян, реалізація фізичними та юридичними особами своїх прав, а також їх захист у разі порушення. Одним з дієвих інструментів забезпечення законності та дотримання прав і свобод людей виступає юридична відповідальність. Якщо ми говоримо про права та обов'язки фізичних та юридичних осіб, які виникають із договору, а саме їх порушення то має місце саме договірна цивільно-правова відповідальність, яка є самостійним видом юридичної

відповідальності. Вивчаючи дану тему важливим є з'ясування форм відповідальності за порушення договірних зобов'язань у ЄС, а також можливих підстав звільнення від такої відповідальності.

Питання для обговорення:

1. Поняття та підстави виникнення договірної цивільно- правової відповідальності у ЄС.
2. Форми цивільно- правової відповідальності за порушення договірних зобов'язань у ЄС.
3. Підстави звільнення від відповідальності за порушення договірних зобов'язань у ЄС.
4. Способи захисту прав сторони договору купівлі- продажу відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року.
5. Способи та форми захисту прав сторін договору відповідно до Принципів УНІДРУА.
6. Способи захисту права сторін договору відповідно до Принципів європейського договірного права.

Завдання:

1. Задача 1. Літак польської авіакомпанії здійснював рейс з вантажем на борту маршруту Варшава- Берлін із зупинкою у м. Ниса-Лужицька з метою дозаправки. На відрізку Варшава - Ниса-Лужицька літак зазнав аварії, внаслідок чого вантаж був знищений. Визначте застосовне право, на підставі якого німецький вантажовласник буде пред'являти свої вимоги щодо відшкодування збитків до перевізника.
2. Задача 2. У арбітражній комісії Франції розглядалася суперечка, пов'язана зі зіткненням морських суден (Фінського та що належить морському пароплавству Франції) у фінських територіальних водах. На думку іноземної судновласника, до питання про обмеження відповідальності судновласника має застосовуватися матеріальне право Фінляндії, французька сторона наполягала на застосуванні французького права. Як вирішується питання про обмеження відповідальності судновласника у законодавстві ЄС? Вирішіть спір.

Питання для самоконтролю:

- ☐ Назвіть підстави виникнення договірної цивільно- правової відповідальності за законодавством ЄС.
- ☐ Які форми відповідальності за порушення договірних зобов'язань визначає законодавство країн ЄС?

- ☐ Як розуміється поняття «школа» у договірному праві країн ЄС?
- ☐ Назвіть Конвенції та Директиви ЄС щодо форм договірної відповідальності.
- ☐ Що відноситься підстав звільнення від договірної відповідальності за правом ЄС?
- ☐ Які способи захисту передбачені за порушення договірних зобов'язань у праві ЄС?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

2. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT) від 01.01.1994р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

3. Principles of European Contract Law. URL: http://translex.uni-koeln.de/400200/_pecl/#toc_0 (дата звернення 14.01.2021р.)

4. Принципи європейського договірного права. Коментарі та рекомендації / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2013. – 304 стор.

5. Гармонизация договорного права. Белоусов Ю. В., Бек Ю. Б., Дыминская Е. Ю. и др. ; под ред. У. Хелльманна, С. А. Балашенко, Ю. В. Белоусова. Хмельницкий : Хмельницкий университет управления и права, 2015. — 268 с.

6. Дудорова К.Б. Проблеми відшкодування моральної шкоди завданої фізичній особі внаслідок порушення цивільно- правового договору. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2015. № 2. С. 210-219.

7. Мартинюк Л. П. Відшкодування збитків як правовий наслідок порушення договорів за законодавством України, Німеччини та Франції. *Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. Правознавство*. 2017. Т. 22. Вип. 2 (31). С. 64-75

8. Цибань А.А. До питання цивільно- правової відповідальності за невиконання суб'єктивного цивільного обов'язку. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 9. С. 97-100.

9. Ясюк Є. Последствие нарушения договорных обязательств государствами-членами Европейского Союза. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj-4uulkrf1AhUS16QKHZ20DdwQFnoECAIQAQ&url=http%3A%2F%2Fela.kpi.ua%2Fbitstream%2F123456789%2F7622%2F1%2F13_yas.pdf&usg=AOvVaw3jZXcEh0nulcniQ1pW1D2G

10. Nowag, J., & Tarkkila, L. (2020). How much effectiveness for the EU Damages Directive? On the EU Damages Directive and Contractual Clauses Hindering Antitrust Damages. *Common Market Law Review*. 2020. 57(2). P. 433-474

Тема 9. Гармонізація договірних права ЄС (2 години).

Методичні рекомендації: В умовах поглиблення європейської інтеграції, функціонування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, що має за мету забезпечення вільного руху товарів і послуг на території України та ЄС, викликає необхідність створення гармонізованої правової надбудови, у тому числі договірних-правових засад функціонування єдиного економічного простору. Відтак важливого значення набувають процеси європеїзації договірних права та залучення України, як асоційованого члена ЄС, до цих процесів. Останні мають за мету формування спільних підходів та концепцій розвитку національних договірних законодавств членів ЄС, вироблення загальних принципів договірних права та встановлення схожих за змістом норм.

Питання для обговорення:

1. Поняття та класифікація способів гармонізації договірних права ЄС.
2. Прийняття Регламентів та Директив при гармонізації договірних права ЄС.
3. Укладення міжнародних договорів у процедурі гармонізації договірних права ЄС.
4. Кодифікація європейського договірних права.
5. Розроблення уніфікованих правових норм договірних права у ЄС не державними, дослідницькими організаціями.

Завдання:

1. Підготувати таблицю Директив ЄС, які регулюють договірні відносини.
2. Підготувати таблицю Конвенцій та Міжнародних договорів ЄС (за хронологією), які регулюють договірні відносини.
3. Провести аналіз та скласти таблицю «ЗА» і «Проти» кодифікації європейського договірних права.

Питання для самоконтролю:

- ☐ Що таке уніфікація та яке її значення для договірних права ЄС?
- ☐ Назвіть способи гармонізації договірних права ЄС?

- ☐ Назвіть приклади джерел які стали результатом уніфікації договірного права.
- ☐ Яке значення Регламентів та Директив при гармонізації договірного права ЄС? Назвіть такі Директиви.
- ☐ Яке значення Конвенцій та міжнародних договорів?
- ☐ Яке значення Принципів європейського договірного права для уніфікації договірного права ЄС?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Акіменко Ю.Ю. Засади контрактного права Європейського Союзу як орієнтир для гармонізації приватного права України. Правове життя сучасної України: матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант. складу / відп. за вип. В. М. Дрьомін; НУ ОЮА, Півд. регіон. центр НАПрН України. – Одеса: Фенікс, 2014. – Т. 2. – С. 300-303.
2. Белоусова О.В. Унификация законодательства Европейского Союза в сфере международного частного права: аналитический обзор. Исследования молодых ученых. 2012. №2. С. 142-163
3. Димінська О.Ю. Перспективи гармонізації договірного права ЄС. Право.ua. 2017. № 3. С. 132-137
4. Гармонизация договорного права. Белоусов Ю.В., Бек Ю.Б., Дыминская Е.Ю. и др.; под ред. У. Хелльманна, С.А. Балашенко, Ю.В. Белоусова. Хмельницкий : Хмельницкий университет управления и права, 2015. 268 с.
5. Гайдулін О. Основні напрями «європеїзації» контрактного права та перспективи приєднання до неї України. URL.: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3063>
6. Гайдулін О. О. Інститут інтерпретації (тлумачення) в європейському контрактному праві: теоретико-цивілістичні засади. Автореф. на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальностями: 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень та 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. – Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2021. 39с.
7. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу: реалії та перспективи : Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Запоріжжя, 18 травня 2023 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. 184 с.
8. Договірне (контрактне) право в сучасному європейському праві: курс лекцій /Р.М. Достдар, О.А. Ломакіна, О.В. Минькович-Слободяник, О.О. Мазіна; за ред. Р.М. Достдар. Миколаїв: ФМП, 2021. 155с. URL.: <http://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7b6bd516-bd3c-4453-a628-9e3ee7569451/content>
9. Коваленко І.А. Вплив європейського права на національне законодавство та необхідність гармонізації договірного права України. *Науковий*

вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. Випуск 78: частина 1.2023.

https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/24505/1/20230907_304.pdf

10. Хоррманн Е.А. Некоторые аспекты гармонизации и унификации частного права в Европейском союзе

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwicuueJ2bb1AhVJ-6QKHbNsDf0QFnoECA4QAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mjil.ru%2Fjour%2Farticle%2Fdownload%2F471%2F360&usg=AOvVaw29-mf88jDp61AuDqB7Kgqc>

11. Форманюк В.В. Значення досвіду уніфікації та гармонізації регулювання цивільно- правових договорів у Європейському Союзі для договірної права України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. 2015. №14, том 2 . С.132-135

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

1. Скласти бібліографічний опис наукових публікацій за поданими темами:

- Принципи Європейського договірної права.
- Принцип свободи договору: поняття, сутність та обмеження та відповідно до законодавства ЄС.
- Множинність сторін у зобов'язанні за правом країн ЄС.
- Дійсність договору у ЄС.
- Форма договору у праві ЄС.
- Правове регулювання договору купівлі- продажу у ЄС.
- Зміна та розірвання договору купівлі- продажу відповідно до законодавства ЄС.
- Зобов'язання сторін за договором про надання послуг у ЄС.
- Договір про надання туристичних послуг у ЄС.
- Підстави звільнення від відповідальності за порушення договірних зобов'язань у ЄС.
- Способи захисту права сторін договору відповідно до Принципів європейського договірної права.

2. Підготовка доповідей- рефератів за наступною тематикою:

- Перспективи приватноправової кодифікації Європейського права.
- Підготувати таблицю відмінностей та спільностей принципів УНІДРУА та PECL (Принципів європейського договірної права)
- Правила укладання договорів електронним шляхом та використання електронного цифрового підпису в ЄС
- Вплив принципів Європейського договірної права на формування договірної права країн ЄС.
- Практика застосування Принципів європейського договірної права в Україні.
- Відшкодування шкоди у праві Німеччини, Франції та Польщі.
- Форма договору у європейських країнах та ЄС.
- Недійсність договорів за нормами договірної права європейських країн та ЄС.
- Директива (EU) 2019/771 та Директива (EU) 2019/770: їх вплив на національне договірне право країн членів ЄС.
- Особливості споживчих договорів за правом ЄС.
- Договір міни у праві ЄС.
- Порівняння договору купівлі -продажу за законодавством країн членів ЄС.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Тема 1. Загальна характеристика договірних права ЄС (2 години).

Методичні рекомендації: У даній темі важливим є розгляд питання формування та становлення договірних права ЄС. Необхідно детально розглянути систему міжнародних нормативних актів ЄС у сфері договірних права. Вивчаючи законодавство ЄС щодо договірних регулювання, слід звертати увагу на ті його норми, які вже імplementовані у вітчизняне право, а також на ті положення, які необхідно запозичити.

Питання для обговорення:

1. Історичні етапи становлення (формування) договірних права ЄС
2. Джерела Європейського договірних права:
  - 2.1. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі- продажу товарів 1980р.
  - 2.2. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА.
  - 2.3. Принципи Європейського договірних права.
  - 2.4. Директиви ЄС щодо договірних регулювання відносин.
  - 2.5. Прецедентне право ЄС.

Завдання:

1. Підготувати таблицю відмінностей та спільностей принципів УНІДРУА та PECL (Принципів європейського договірних права)
2. Підготувати порівняльну таблицю «Моделі договірних права ЄС».

Питання для самоконтролю:

- ☐ Які передумови мали значення для становлення договірних права ЄС?
- ☐ Що відноситься до основних джерел Європейського договірних права?
- ☐ Які джерела правового регулювання договірних відносин є у національних правових системах країн ЄС?
- ☐ Назвіть Директиви ЄС щодо договірних регулювання.
- ☐ Яке значення прецедентного права для регулювання договірних відносин у ЄС?
- ☐ Правила застосування права ЄС до врегулювання договірних відносин.

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року.

URL.https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

2. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT) від 01.01.1994р.

URL.https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text(дата звернення 14.01.2021р.)

3. Principles of European Contract Law. URL. http://translex.uni-koeln.de/400200/_/pecl/#toc_0(дата звернення 14.01.2021р.)

4. Ватрас В.А. Особливості системи джерел приватного права Європейського Союзу. Університетські наукові записки. 2013. №1(45). С.94-100.

5. Виноградов А.А. Договорное право ЕС – завтрашний день Евросоюза. Свежий взгляд. С.248-250.

6. Лідовець Р.А. Основні джерела Європейського договірного права // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 48. Частина II. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка Інститут міжнародних відносин, 2004. С. 50 – 52.

7. Принципи європейського договірного права. Коментарі та рекомендації / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2013. – 304 стор.

Феделеш М.М. Система джерел права Європейського Союзу. Правова система : теорія і практика. 2015. №2. С.83-88.

8. [Reinhard Zimmermann](#). The Significance of the Principles of European Contract Law. *European Review of Private Law (ERPL)*, Vol. 28, No. 3, pp. 487-496, September 2020. URL.https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=379630

9. Ana Mercedes Lopez Rodrigues. Lex Mercatoria. URL: <http://www.jura.au.dk>. 22.

Тема 2. Розуміння договору у праві країн ЄС. Форма і порядок укладення договорів за правом ЄС (2 години).

Методичні рекомендації: У даній темі важливим є розуміння поняття договору як у національних правових системах країн ЄС, а також відповідно до права ЄС. Необхідним є аналіз основних законодавчих актів ЄС щодо порядку укладення договорів, умов їх дієвості, вимог щодо форми, підстав зміни та розірвання, правових наслідків такого розірвання договору.

Питання для обговорення:

1. Поняття, значення та класифікації договорів в приватному праві країн ЄС.
2. Порядок укладення договорів у праві ЄС .
3. Дієвність договору у ЄС.
4. Форма договору у праві ЄС
5. Зміна та розірвання договору.

Завдання :

1. Проаналізувати розуміння поняття «договору» у приватному праві країн ЄС.

2. Задача. У рекламному оголошенні, опублікованому в газеті, вказувалося, що продавець готовий поставити будь-якій особі, яка вислала йому замовлення, товари, вказані в його каталозі, за цінами прейскуранта, що діє в тому місяці, у якому зроблено замовлення. Проте надіслане йому замовлення продавець відмовився виконувати, посилаючись на те, що він уже продав усе. Заперечуючи покупку, що наполягав на виконання його замовлення або відшкодування збитків, продавець, заявив, що його рекламне оголошення слід розглядати лише як запрошення робити оферти, а не як оферта. Вкажіть приписи Віденської конвенції 1980 щодо цього роду оферт.

Як слід кваліфікувати пропозицію продавця у цьому випадку?

Питання для самоконтролю:

- ☐ Як розуміється поняття договору у країнах ЄС (Франція, Німеччина)?
- ☐ Який порядок укладення договорів за законодавством ЄС?
- ☐ Назвіть умови дійсності договорів
- ☐ Яка форма договорів встановлена у законодавстві ЄС?
- ☐ Які підстави зміни договору у ЄС?
- ☐ Підстави розірвання договорів у ЄС?
- ☐ Які правові наслідки розірвання договорів?
- ☐ Виокреміть підстави недійсності договору та його правові наслідки у ЄС.

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

2. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT) від 01.01.1994р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text (дата звернення 14.01.2021р.)

3. Principles of European Contract Law. URL: http://translex.uni-koeln.de/400200/_pecl/#toc_0 (дата звернення 14.01.2021р.)

4. Регламент (ЄС) No 593/2008 Европейского Парламента и Совета «О праве, подлежащем применению к договорным обязательствам («Рим I»). - [Электронный ресурс]: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_905

5. Принципи європейського договірної права. Коментарі та рекомендації / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2013. – 304 стор.

6. Мельник О.О. Зміна та розірвання договору з точки зору різних правових доктрин, у випадку дії обставин форс-мажору. Journal «ScienceRise: Juridical Science». 2020. №4(14). С.34-40.

7. Святошнюк А. Л. Інститут розірвання порушеного договору у цивільному праві України та країн Європейського Союзу (порівняльноправовий аналіз): автор. дис. на здобут. наук. ступен. к.ю.н. зі спеціал. 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Одеса, 2015. 24с.

8. Форманюк В. Договірне право в системі приватного права Європейського союзу, країн Європейського Союзу. European political and law discourse. Voluem 2. ISSUE 4. 2015. P.128-135

9. Яримович У.В. Правочини з дефектами волі в праві України і в праві Європейського Союзу: порівняльний аспект. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2018. №1. С.96-100

10. Яримович У.В. Форма та порядок укладення договору в праві ЄС і в праві України: порівняльний аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право. 2017. випуск 42. С.103-108.

11. Hugh Beale. The future of European contract law in the light of the European Commission's proposals for Directives on digital content and online sales. Universitat Oberta de Catalunya. Journal promoted by the Law and Political Science Department. P No. 23 (December, 2016) I ISSN 1699-8154. P.3-19

Тема 3. Договірні відносини купівлі-продажу за законодавством ЄС

(2 години)

Методичні рекомендації: Європейський законодавець прийняв 20.05.2019 нові директиви про купівлю-продаж товарів та постачання цифрового контенту, що визначають вектор майбутнього розвитку договірної права Європейського союзу. Директива 2019/770 про деякі аспекти договорів постачання цифрового контенту та цифрових послуг та Директива 2019/771 про деяких аспектах договорів купівлі-продажу товарів є першими кроками на шляху адаптації європейського приватного права до вимог цифрової економіки. Вивчаючи дану тему, крім даних Директив ЄС потрібно звернути увагу на положення щодо договору купівлі-продажу Принципів УНІДРУА та Віденської Конвенції про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року.

Питання для обговорення:

1. Правове регулювання договору купівлі-продажу у ЄС.
2. Порядок укладення договору купівлі-продажу.

3. Зобов'язання сторін за договором купівлі- продажу.
4. Поставка товару.
5. Зміна та розірвання договору купівлі- продажу відповідно до законодавства ЄС.

Завдання:

1. Задача. У договорі міжнародної купівлі-продажу товарів, укладеному між польською організацією та італійською компанією передбачалося, що у разі прострочення платежу покупцем буде виплачуватись неустойка у розмірі 0,5% від ціни контракту за кожен день прострочення. Відповідно до цієї умови продавець висунув вимоги про виплату контрактної неустойки після того, як сталося прострочення платежу із боку покупця. Покупець заперечував, посилаючись на те, що заявлена продавцем сума надміру велика. Суд визначив, що цей контракт відноситься до сфери дії Віденської конвенції 1980 р., проте питання щодо визначення розміру неустойки в Конвенції прямо не врегульовано, тому суд звернувся до Принципів міжнародних комерційних контрактів (Принципи УНІДРУА) для вирішення цієї прогалини. *На якій підставі суд використав Принципи УНІДРУА? Чи правомірно це?*

2. Задача. Відповідно до договору купівлі-продажу, укладеного на умовах CIF, між польською організацією та турецькою фірмою, польська організація зобов'язується поставити партію товару, а турецька фірма зобов'язується сплатити за товар. Під час перевезення морське судно, де перебував товар, що потрапив у шторм, внаслідок чого товар був знищений. Турецька фірма відмовилася сплатити за товар. Польська організація звернулася до суду. *Яким буде рішення суду?*

Питання для самоконтролю:

- ☐ Що таке договір міжнародної купівлі продажу товарів?
- ☐ Які вимоги ставляться до товару?
- ☐ Які права покупця за договором міжнародної купівлі продажу товарів відповідно до законодавства ЄС?
- ☐ Які права та обов'язки продавця за договором міжнародної купівлі продажу товарів ?
- ☐ Особливості поставки товарів відповідно до Віденської Конвенції про договори міжнародної купівлі-продажу товарів
- ☐ Які підстави для зміни договору купівлі- продажу?
- ☐ Чи допускається одностороння зміна і розірвання договору?
- ☐ Яка відповідальність передбачена за невиконання умов договору купівлі-продажу?

Перелік рекомендованої літератури:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення 14.01.2021р.)
2. Принципи міжнародних комерційних договорів (принципи УНІДРУА (UNIDROIT)) від 01.01.1994р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_920#Text (дата звернення 14.01.2021р.)
3. Principles of European Contract Law. URL: http://translex.uni-koeln.de/400200/_/pecl/#toc_0 (дата звернення 14.01.2021р.)
4. Регламент (ЄС) № 593/2008 Європейського Парламенту і Ради «О праве, подлежащем применению к договорным обязательствам («Рим I»)). - [Электронный ресурс]: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_905.
5. DIRECTIVE (EU) 2019/771 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the sale of goods, amending Regulation (EU) 2017/2394 and Directive 2009/22/EC, and repealing Directive 1999/44/ECU. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.136.01.0028.01.ENG&toc=OJ:L:2019:136:TOC
6. DIRECTIVE (EU) 2019/770 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32019L0770>
7. Абросімов С. Перспективи удосконалення правового регулювання договору купівлі-продажу в контексті рекодифікації національного цивільного законодавства та приведення у відповідність законодавства України до законодавства ЄС. Art and Science 2021, Vol. 1.
8. Абросімов С. Поняття та зміст адаптації цивільного законодавства України до законодавства ЄС у сфері купівлі-продажу. Університетські наукові записки. 2020. №3-4(75-76). С. 217-225
9. Міжнародне приватне право : підручник / [Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2021. – 408 с.
10. Саванец Л. М., Стахира А. М. Новые законодательные инструменты Европейского союза, касающиеся купли-продажи товаров и поставки цифрового контента // Правоведение. 2020. Т. 64, № 2. С. 222–244. <https://doi.org/10.21638/spbu25.2020.202>
11. Arnoud Willems, Ines Willemyns, [Sidley Austin LLP](https://www.sidleyaustin.com/). Sale and Storage of Goods in the EU: Overview. *Country Q&A*. URL: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1-617-7134?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/1-617-7134?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true) (дата звернення 17.01.2022 р.)

Тема 4. Правове регулювання договірних відносин у сфері надання послуг та виконання робіт за законодавством ЄС (2 години).

Методичні рекомендації: При вивченні даної теми слід звернути особливу увагу на розуміння поняття «послуга», її основних ознак згідно Директив та Конвенцій, а також згідно судової практики визначити загальноприйняту класифікацію послуг у ЄС. Крім того, потрібно детально ознайомитися з Директивами ЄС, які пов'язані із захистом прав споживачів та особливістю надання певних послуг, зокрема перевезення, страхових, фінансових, кредитування, тощо.

Питання для обговорення:

1. Поняття «послуга» у праві ЄС.
2. Сторони за договором про надання послуг у праві ЄС.
3. Зобов'язання сторін за договором про надання послуг у ЄС.
4. Правове регулювання та особливості договірних відносин за участю споживачів у ЄС.

Завдання:

1. Задача. Група німецьких туристів здійснювала переліт за маршрутом Берлін-Варшава на борту польського авіалайнера. Під час перельоту виникла бійка між пасажирами – громадянами, в ході якій одному з німецьких туристів, що сидів у кріслі і нещодавно брав участь у бійці, було завдано тяжкої травми. Постраждалий звернувся до представництва перевізника до Варшави з вимогою відшкодувати заподіяну здоров'ю шкоду, вказавши, що авіакомпанія не вжила належних заходів щодо забезпечення безпеки перельоту. Визначте застосовне право.
2. Задача. Залізничний перевізник ще до моменту прибуття вантажу на місце призначення отримав розпорядження відправника - «іншій особі», а не одержувачу, зазначеному у накладній. Які вказівки щодо цього містить законодавство ЄС?

Питання для самоконтролю:

- ☐ Які основні законодавчі акти регулюють договірні відносини з надання послуг за правом ЄС?
- ☐ Що входить у зміст поняття послуга за правом ЄС?
- ☐ Розкрийте основні ознаки послуги?
- ☐ Яка класифікація послуг є загальноприйнятою у ЄС?
- ☐ Які особливості договірних відносин з надання туристичних послуг у ЄС?
- ☐ Які особливості договірних відносин з надання транспортних послуг у ЄС?

- Які особливості договірних відносин з надання кредитних, фінансових послуг у ЄС?

Перелік рекомендованої літератури:

1. ДИРЕКТИВА 2006/123/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 12 грудня 2006 року про послуги на внутрішньому ринку. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_906#Text (дата звернення 19.01.22р.)
2. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради "Про деякі правові аспекти інформаційних послуг зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку" від 08.06.2000 року URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_224#Text
3. Директива 97/7/ЄС Європейського парламенту та Ради "Про захист прав споживачів в дистанційних контрактах" від 20 травня 1997 року URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_245#Text
4. Директива 93/13/ЄЕС Європейського парламенту та Ради Щодо несправедливих умов споживчих договорів від 5 квітня 1993 року .URL.
5. Димінська О. Ю. Особливості захисту прав споживачів туристичних послуг за законодавством України та ЄС. URL. https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww.univer.km.ua%2Fstatti%2Fdyminska_o.yu._osoblyvostizakhystu_prav_spozhyvachiv_turystychnykh_posluh_zakonomodavstvom_ukrayiny_ta_yes_10.pdf&psig=AOvVaw1Ny_sUyp3pT5c5hR60i06P&ust=1642715822375000&source=images&cd=vfe&ved=2ahUKEwjav9-55771AhWCqIsKHeapBPwQr4kDegUIARDeAQ
6. Вишновецька С. В. Колізійно-правові аспекти захисту прав споживачів за законодавством Європейського Союзу / С. В. Вишновецька, Х. В. Кметик // Форум права. – 2014. – № 4. – С. 43-47.
7. Саванець Л. М. Поняття споживача у законодавстві Європейського Союзу. URL. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwij3teJ3b71AhWOuosKHSD4AU8QFnoECA0QAQ&url=http%3A%2F%2Fdspace.wunu.edu.ua%2Fbitstream%2F316497%2F14349%2F1%2F295-298.pdf&usg=AOvVaw1qNdb9cmcp4ISbtKwuW7gJ>
8. Каплюченко Т.В. «Товар», «послуга», «споживач» як основні складові понятійно- категоріального апарату дослідження правового регулювання споживчого ринку ЄС. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. 2015. №13. том 2. С.39-42
9. Каменева З. В., Митяй Е. Д. Финансовые услуги в европейском и международном праве. Мониторинг правоприменения. 2015. №1 (14) .С.25-31

10. Некотенева М. В. Электронная коммерция и некоторые особенности защиты прав потребителей в соответствии с правом ЕС. Сравнительно -правовые исследование.2019. №11(156).С.140-145

11. Шовкопляс Г.А.Європейський досвід та рекомендації щодо регулювання ринків фінансових послуг в Україні. URL.https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjh6O_p2L71AhVyAhAIHVYFDk04RhAWegQICChAB&url=https%3A%2F%2Fndipzir.org.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2020%2F05%2FTezy_Bolgaria_03.20%2FTezy_Bolgaria_03.20_32.pdf&usg=AOvVaw3_zS1UYPbmwTI8oTY83_3E

12. Martijn W. Hesselink. Progress in EU Contract Law. [European Review of Contract Law](#). URL: <https://doi.org/10.1515/ercl-2022-2050>